

Gäller för: Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Giltig från: 2026-02-19

Innehållsansvar: Charlotta Lundh, (chajo18), Sjukhusfysiker 1:e

Giltig till: 2028-02-19

Granskad av: Peter Gjertsson, (petgj1), Områdeschef

Godkänd av: Boubou Hallberg, (bouha1), Sjukhusdirektör

Strålskyddsexpertfunktion - uppdragsbeskrivning

Revideringar i denna version

-

Syfte

Syftet med uppdragsbeskrivningen är att tydliggöra strålskyddsexpertfunktionens uppdrag vid Sahlgrenska Universitetssjukhuset.

Bakgrund

Enligt SSMFS 2018:1, 3 kap 12§ ska strålskyddsexpertfunktionen rådfrågas vid tillämpning av författningskrav om skydd av arbetstagare, allmänhet och miljön mot exponering av joniserande strålning.

Strålskyddsexpertfunktionen är kopplad till tillstånd för verksamhet med joniserande strålning och är regional. Varje förvaltning ska ha lokala representanter utsedda att ingå i strålskyddsexpertfunktionen.

SU:s lokala strålskyddsexpertfunktion hanterar strålsäkerhetsfrågor kopplat till personal, allmänhet och miljön och samordnas mot regionen av strålsäkerhetsstrategen och innefattar förutom strålsäkerhetsstrategen också de personer som innehar rollen strålskyddsexpert, benämnda StrEx i detta dokument, samt verksamhetsnära sjukhusfysiker. Varje förändring av strålskyddsexpertfunktionen ska rapporteras till SSM.

SU:s lokala strålskyddsexpertfunktion ska utgöras av en eller flera sjukhusfysiker med minst tre års relevant erfarenhet av arbete med strålskydd och ska täcka in strålskyddsexpertkompetens för inom SU förekommande verksamheter med joniserande strålning.

Ansvar

Yttersta ansvaret för strålsäkerheten åligger tillståndshavaren

och går därefter i linjen.

Verksamhetschef ansvarar för den egna verksamhetens strålningsrelaterade personalsäkerhet. Som del i detta ansvarar verksamhetschef för att strålskyddskompetens finns knuten till verksamheten.

Strålningsfysikalisk ledningsfunktion ansvarar för arbetsuppgifter enligt uppdragsbeskrivning.

Verksamhetschef Medicinsk Teknik och Fysik ansvarar för att det finns sjukhusfysiker utsedda till StrEx.

Arbetsbeskrivning

Punkterna nedan beskriver uppdraget för SU:s lokala strålskyddsexpertfunktion. Begreppet strålsäkerhet betyder här skydd av arbetstagare, allmänhet och miljön. Begreppet medverka innebär här ett samarbete med strålsäkerhetsstrateg och i tillämpliga fall radiologisk ledningsfunktion (RaLF), strålningsfysikalisk ledningsfunktion (StråLF), verksamhetsnära sjukhusfysiker samt andra tillämpliga yrkeskategorier.

SU:s lokala strålskyddsexpertfunktion ska stödja och råda förvaltningen i strålningsfysikaliska frågor så att de får tillräckligt stöd för att verksamheten ska kunna bedrivas på ett strålsäkert sätt genom att:

- ta fram SU-övergripande styrdokument inom strålsäkerhet,
- bistå verksamheterna med strålskyddskompetens¹, direkt eller via verksamhetsnära sjukhusfysiker, vid framtagande av lokala (verksamhetens) styrande dokument samt tillse att de går i linje med SU-övergripande styrande dokument inom strålsäkerhet,
- vara aktiv, direkt eller tillsammans med verksamhetsnära sjukhusfysiker, i framtagande av kursplaner så att personal som arbetar med joniserande strålning kan arbeta på ett strålsäkert sätt,
- stödja verksamhetsnära sjukhusfysiker i deras strålsäkerhetsarbete mot verksamheterna rörande skydd av personal, allmänhet och miljön,
- informera verksamhetschef samt strålsäkerhetsstrateg vid identifierad strålsäkerhetsrisk i verksamhet med joniserande strålning,
- Medverka vid utredning av strålningsrelaterade avvikelser som ska anmälas till SSM gällande strålsäkerhet till personal eller allmänhet, samt i tillämpliga fall uppföljning av dessa,

¹ Se appendix 1 för detaljer kring områden funktionen ska vara stödjande.

- delta i strålsäkerhetssekretariatets arbete,
- delta i sammanställning av verksamheternas egenkontroller strålsäkerhet samt framtagande av årsbokslut för SU:s strålsäkerhetsarbete samt
- rapportera till regional strålskyddsexpertfunktion, samordnas via strålsäkerhetsstrateg.

Vid tillfällen då prioriteringar gjorda av strålskyddsexpertfunktion inte kan förenas med verksamhetens prioriteringar ska detta lyftas till strålsäkerhetsstrateg som hanterar frågan i samråd med berörda verksamhetschefer samt ledningens representant för strålsäkerhetsfrågor.

Uppföljning, utvärdering och revision

Uppföljning sker vid den årliga uppföljningen av ledningssystemet.

Relaterad information

Organisation ansvar funktioner och samverkan

Regional rutin - Strålskyddsexpertfunktionens utformning i Västra Götalandsregionen

Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter om grundläggande bestämmelser för tillståndspliktig verksamhet med joniserande strålning, SSMFS 2018:1

Dokumentation

Ett redovisande dokument ska upprättas där namn på aktuella strålskyddsexperter finns.

Granskare/arbetsgrupp

Peter Gjertsson, processägare strålsäkerhet

Strålsäkerhetssekretariatet

Appendix 1.

Utdrag ur SSMFS 2018:1 - Bilaga 5.

Strålskyddsexpertfunktionen ska kunna ge råd inom följande områden.

- Optimering av strålskydd och tillämpning av dosrestriktioner.
- Utformning av anläggningar, lokaler och arbetsställen.
- Mätning av joniserande strålning, inklusive instrumentering.
- Indelning av kontrollerade och skyddade områden.
- Kategoriindelning av arbetstagare.
- Individuell dosövervakning av arbetstagare.
- Övervakning av strålningsmiljön för arbetstagare och allmänhet.
- Värdering av radiologiska konsekvenser för allmänhet och miljön.
- Övervakning och utvärdering av utsläpp av radioaktiva ämnen.
- Övervakning och utvärdering av halter av radioaktiva ämnen i miljön.
- Beräkning av stråldoser till allmänheten.
- Omhändertagande av radioaktivt avfall.
- Avveckling av verksamheten.
- Hantering av strålkällor avsedda för exponering.
- Åtgärder inklusive utredningar vid händelser och förhållanden av betydelse för strålskyddet.
- Beredskap och åtgärder i samband med radiologiska nödsituationer.
- Kompetens avseende strålskydd för arbetstagare.
- Arbetsförutsättningar för gravida eller ammande arbetstagare.
- Dokumentation inom ledningssystemet vad gäller strålskydd.
- Ansökan om dispens för att överskrida dosgräns för enskild arbetstagare

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Innehållsansvar: Charlotta Lundh, (chajo18), Sjukhusfysiker 1:e

Granskad av: Peter Gjertsson, (petgj1), Områdeschef

Godkänd av: Boubou Hallberg, (bouha1), Sjukhusdirektör

Dokument-ID: SU9771-677637494-243

Version: 3.0

Giltig från: 2026-02-19

Giltig till: 2028-02-19